

ПРЕДРАГ МИРКОВИЋ*

Правни факултет за привреду и
правосуђе
Нови Сад

САВО МИНИЋ**

Стручни сарадник секретаријата у
Влади Републике Српске
Шамац, БиХ

УДК 336:336.71

Прегледни рад
Примљен: 14.05.2017
Одобрен: 25.05.2017
Страна: 531-540

ПРАВНА ОБЕЛЕЖЈА БАНКАРСКЕ ГАРАНЦИЈЕ И ОДРЕЂЕНЕ ДИСТИНКЦИЈЕ У ОДНОСУ НА УГОВОР О ЈЕМСТВУ

Сажетак: Једно од релевантнијих питања у пословању привредних субјеката јесте питање обезбеђења испуњења уговором преузетих обавеза. Банкарска гаранција данас представља инструмент обезбеђења потраживања која има изузетно наглашен значај у међународним пословним односима. Рад анализира одређене појмовне дистинкције које се у правној науци идентификоване, као и правна обележја банкарске гаранције која има карактер персоналног средства обезбеђења. Интенција аутора рада јесте да се на темељу правне анализе обележја банкарске гаранције компаративном методом прикажу релевантне сличности и разлике које постоје између овог института обезбеђења и уговора о јемству. Схватајући правни значај уговора о јемству, и повезаност овог средства обезбеђења као значајног за настанак и развој банкарске гаранције, научно је оправдано истраживање које има за циљ да прикаже значајна обележја и карактеристике оба института обезбеђења, и да укаже на сличности и разлике које су од правног значаја за њихову индивидуализацију.

Кључне речи: банкарска гаранција; средство обезбеђења потраживања; уговор о издавању банкарске гаранције; уговор о јемству; банкарски послови

Увод

Средства обезбеђења потраживања у пословању привредних субјеката имају за циљ да додатно обезбеде да, обавезе које су уговором одређене међу уговорним странама, буду испуњене у складу са дефинисаним условима и роковима. Различити правни институти који представљају средства обезбеђења, која се доктринарно деле на персонална и реална, у ширем концепту схватања могу представљати "банкарске гаранције", уз услов да је банка једна од уго-

* pedja.mirkovic@gmail.com

** ssavo.minic@gmail.com

ворних страна тих послова. Уже доктринарно схватање банкарске гаранције стоји на становишту да је у питању посебан правни институт који има специфичне карактеристике, а које га битно разликују од других средстава обезбеђења (Васиљевић, 1995:730). Банкарска гаранција представља сложен правни посао у којем примарну улогу има банка која се појављује као гарант, налогодавац који је клијент банке (дужник из основног посла) и корисник банкарске гаранције (поверилац из основног посла).

Предмет истраживања рада јесу правна обележја банкарске гаранције као услужног посла који банка обавља, и одређене дистинкције у односу на уговор о јемству као једног од персоналних средстава обезбеђења потраживања. Циљ истраживања рада јесте анализа релевантних правних обележја банкарске гаранције на основу којих ће се тако детерминисана обележја компаративно анализирати са релевантним правним обележјем уговора о јемству. Идентификовањем правних карактеристика оба института обезбеђења детерминисаће се оправданост полазног становишта аутора рада да, банкарска гаранција има низ специфичних обележја које ово средство обезбеђења у довољној мери разликује у односу на јемство.

Правна обележја банкарске гаранције

Појам банкарске гаранције је дат у оквиру одредаба Закона о облигационим односима.¹ До доношења ЗОО 1978. године, банкарска гаранција као правни институт није била на одговарајући начин материјално-правно регулисана, иако је као средство обезбеђења веома често примењивана, како у унутрашњем тако и у међународном привредном промету (Иваниш, Иваниш, 2012:117).² Банкарском гаранцијом се обавезује банка према примаоцу гаранције (корисник) да ће му за случај да му треће лице не испуни обавезу о доспелости измирити обавезу ако буду испуњени услови наведени у гаранцији.³ Банкарска гаранција увек има економско-финансијску основу (подлогу) у неком другом уговору у којем је инкорпорирана финансијска клаузула којом се обавезује дужник да ће у корист свог повериоца прибавити банкарску гаранцију (Павићевић, 1997:37)⁴. Законски дефинисан општи појам банкарске гаранције јесте релативно широко формулисан, што је утицало на нејединство у оквиру правне науке услед делимично непотпуног и недореченог појмовног дефинисања. Према мишљењу Васиљевића, иако дата дефиниција има одређених недостатака, чини се да она својом флексибилношћу може да одрази бит овог

¹ У даљем тексту ЗОО.

² Доношењем закона наше право се сврстало у ред малобројних правних система у којима је банкарска гаранција материјално-правно регулисана. Преузет цитат: Палечек, Горан (1987): Теоријске основе и примене банкарске гаранције, докторска дисертација, Економски факултет Универзитет Приштина, стр. 104.

³ Чл. 1083. ("Сл. лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 45/89 – одлука УСЈ и 57/89, "Сл. лист СРЈ" бр. 31/93 и "Сл. лист СЦГ" бр. 1/2003 – Уставна повеља)

⁴ У једном таквом уговору садржана је гарантна или финансијска клаузула према којој се обавезује дужник да ће у корист свог повериоца прибавити банкарску гаранцију.

института, а с друге стране богатство његових разноврсних облика значајно отежава изналагање једне дефиниције која би у потпуној мери одразила њихове заједничке одреднице (Васиљевић, 2006:329). Други аутори стављају у први план карактер банкарске гаранције и њену употребу у корпоративном пословању. У том смислу Козар наводи да је банкарска гаранција услужни посао којим банка гарантује повериоцу да ће дужник уредно извршити своју обавезу, тј. да ће банка измирити обавезу о доспелости ако дужник то не учини (Козар, 2011:189). Велимировић пак истиче да банкарска гаранција јесте начин преузимања одговорности за правилно извршење одређене обавезе банчиног комитента према његовом сауговарачу из одређеног правног посла, и на тај начин штити повериоца од ризика немогућности дужника да изврши своју обавезу из закљученог уговора (Велимировић, 2007:548). Одређени аутори сматрају да је банкарска гаранција неутрални банкарски посао, сходно подели банкарских послова на активне, пасивне и неутралне, која је вршена с обзиром на то да ли је банка у одређеном послу поверилац или дужник, или није ни поверилац нити дужник свог клијента (Јанковец, Мићовић, 2006:465). Наведена класификација банкарских послова је у правној теорији релативно дуго присутна, али одређени аутори сматрају да она полази од терминологије садржане у пропису о рачуноводству⁵, и не може у потпуности одразити реалитет банкарских послова (Васиљевић, 2006:278). Новија правна теорије врши поделу банкарских послова у три групе, и то на: банкарске депозите, кредитне послове и услужне послове. У оквиру наведеног, банкарска гаранција се класификује као услужни банкарски посао. На основу изнетог аутори рада сматрају да није неопходно да појмовно дефинисање банкарске гаранције буде научно проблематично, јер је сам законодавац дати појам релативно јасно нормирао одредбама члана 1083. ЗОО, те да дистинкције, које су претходно истакнуте међу издвојеним ставовима наведених аутора, јесу више повезане са општим карактеристикама банкарске гаранције као средства обезбеђења потраживања, без јасно идентификованих замерки које су упућене законодавцу у погледу начина законског дефинисања самог појма.

Уколико се може констатовати да не постоје значајно опречни ставови научне јавности у погледу појмовног дефинисања банкарске гаранције, у правној теорији јасно се уочава одређени степен несугласица у погледу правне природе банкарске гаранције, тј. да ли је банкарска гаранција уговор или једностранни правни посао. Услед сложеност склопа правних односа у којем учествује најмање три учесника, и то: поверилац (корисник гаранције), дужник (налогодавац) и банка гарант (издавалац гаранције) разумљива су одређена опречна мишљења и ставови правне науке у погледу дефинисања правне природе банкарске гаранције. Подељена мишљења у правној теорији у погледу правне природе банкарске гаранције јесу раличита са становишта тумачења правног односа између гаранта (банке) и корисника гаранције. Теоријска неслагања у одређеној мери произилазе из терминолошких неспоразума и дилема везаних за саму банкарску гаранцију. Основно полазиште схватања банкарске

⁵ Закон о рачуноводству (*"Сл. гласник РС"*, бр. 62/2013)

гаранције као вануговорног односа јесте следеће: прво, да издавањем банкарске гаранције долази до гашења обавезе банке гаранта коју је банка преузела према свом налогодавцу из уговора о издавању банкарске гаранције, и друго, заснива се једна нова обавеза банке гаранта чији основ настанка јесте једностранна изјава воље која је упућена кориснику гаранције (Иваниш, Иваниш, 2012:183). Мицовић сматра да на основу законске дефиниције банкарске гаранције у ЗОО она по својој правној природи представља једностранни правни посао (једностранни акт), а не уговор, јер обавеза банке према кориснику гаранције настаје једностраном изјавом воље банке израженој у датој гаранцији (Мицовић, 2010:519). Шогоров сматра да из наслова поглавља XXXVIII ЗОО, одређеног као "Банкарска гаранција", а не као "Уговор о банкарској гаранцији", као и из њеног појма, може се закључити да је у питању једностранни правни посао, слично акредитиву (Шогоров, 1985:104). Присталице теорије једностранне изјаве воље кажу да, како је за настанак уговора потребна сагласност воља два лица, уговор је, према томе, увек двострано обавезан. Уговор о банкарској гаранцији није по својој правној природи уговор зато што је он једнострано обавезан (Павићевић, 1999:47). Додатни аргумент у корист наведеног јесте да одредбе најрелевантнијег међународног извора којим је регулисана банкарска гаранција – Једнообразна правила за гаранције на позив, неупитно се стоји на становишту да је реч о једностраном правном послу.⁶ Поред наведеног постоје и други разлози који иду у корист тумачења банкарске гаранције као једностраног правног посла.⁷

Супротно становиште у теорији износи Розенберг који сматра да је банкарска гаранција уговор између банке и корисника гаранције, и то једнострано обавезујући уговор јер обавеза настаје само за банку (Розенберг, 1980:140). Екстензивно схватање одређених присталица уговорне теорије стоји на становишту да одређивање односа између гаранта и корисника гаранције полази, пре свега, од тога да је уговор најчешћи извор облигација и да се његово постојање, ако шта посебно није предвиђено, претпоставља. Према уговорном схватању, уговор о гаранцији закључује гарант са корисником на тај начин што га обавештава да је у његову корист издао гаранцију слањем гарантног писма (Милићевић, 2007:143).⁸ Комазец наводи да је за настанак банкарске

⁶ Једнообразна правила за гаранцију на позив УРДГ 758 усвојена је 3. децембра 2009. године од стране Извршног одбора Међународне трговинске коморе у Паризу (МТК Париз), а која је заменила дотадашња Правила УРДГ 458. Члан 6. експлицитно наводи да гаранција ступа на снагу од момента издавања, осим ако на изричит начин није другачије одређено. Овим се у потпуности негира уговорна теорија јер је јасно да банкарска гаранција производи правно дејство независно од воље корисника гаранције.

⁷ Уколико се пође од претпоставке по којој је банкарска гаранција уговор, тади би за настанак гаранцијске обавезе било потребно да, поред сагласности воља и дефинисаног предмета уговора, постоји и правни основ који би објашњавао зашто се банка обавезала и који је циљ тог обавезивања, када се зна да банка за преузету гаранцију, обавезу и ризик који та обавеза носи са собом не добија никакву противнакнаду од корисника гаранције. Види више: Павићевић, Божидар (1999): Банкарска гаранција у теорији и пракси, Службени лист СРЈ, Београд, стр. 48.

⁸ Слање оваквог обавештања – гарантног писма о гаранцији, може се сматрати понудом за закључење уговора у кратком или "разумном року". Проблем оваквог схватање јесте питање шта се

гаранције потребна изјава воље два лица, банке гаранта и корисника гаранције (Комазец, 2005:668). Аргумент који ауторка наводи у корист уговорног тумачења банкарске гаранције заснива се на презумпцији да када би изваја банке гаранта била довољна, корисник би, у неким ситуацијама био приморан да прихвати гаранцију која му не одговора. Из тог разлога се оставља простор за изјашњавање корисника гаранције услед задовољавања његових партикуларних интереса из облигационоправног односа са дужником из основног посла. Основ за овакво тумачење у одређеним правним круговима ослања се и на чињеницу да, институт банкарске гаранције као средство обезбеђења потраживања, јесте од стране законодавца уврштен у другом делу ЗОО који носи назив "Уговори". У правној теорији постоје и схватања да банкарска гаранција представља посебну врсту општег уговора о гаранцији, односно да на банкарску гаранцију као правни институт треба применити правила општег уговора о гаранцији грађанског права, уз одређене специфичности које уговор о банкарској гаранцији битно разликују од других врста уговора о гаранцији (Иваниш, Иваниш, 2012:182).⁹

Одређене правне дистинкције између банкарске гаранције и уговора о јемству

Институти обезбеђења облигационоправних потраживања у основи јесу махом настали на темељу јемства као класичног персоналног средства обезбеђења. Развој привредних односа и правног промета јесте узрочно утицао на развој и других средстава обезбеђења као што је и банкарска гаранција. У основи настанак и развој банкарске гаранције јесте заснован на једној еволуцији института јемства и његове разраде на нове институте обезбеђења потраживања.¹⁰ У контексту наведеног релевантно је анализирати који степен корелације постоји између јемства као института обезбеђења који датира још из римског права, и банкарске гаранције која је настала и развила се на темељу истог.¹¹ У нашем праву израз "банкарска гаранција" нема чврсто оформљено значење, па се у правној литератури и пословној пракси често поистовећује са јемством (Павићевић, 1999:8). Јемство је именовани, једнострано обавезни прави посао

сматра под прихватом понуде, јер изјашњавање корисника гаранције по правилу се испољава у конклюдентним радњама којима се изражава сагласност са таквом добијеном понудом.

⁹ Овај став је заснован на тумачењу уговора о гаранцији из грађанског права којим се једно лице (гарант) као дужник обавезује према другом лицу (кориснику гаранције) као повериоцу, да ће одговарати за остваривање одређеног стварног или правног циља (успеха посла) или да ће преузети ризик наступања неке будуће штете која кориснику прети.

¹⁰ Динамичност развоја привредних односа јесте условило потребу за развој нових института обезбеђења потраживања, како оних који имају карактер реалних, тако и оних који имају карактер личних односно персоналних. Основ за развој нових персоналних средстава обезбеђења потраживања умногоме су засновани на разради и прилагођавању института јемства у складу са описаним потребама развоја привредних односа.

¹¹ Још у одредбама Закона дванаест таблица јемство је дефинисано као персонално односно лично обезбеђење облигационоправних потраживања. Касније грађанске кодификације јесу наведени институт инкорпорирале у грађанске законике континенталног права.

који је регулисан одредбама ЗОО у оквиру главе XXIX. Уговором о јемству јемац се обавезује према повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника, ако то овај не учини.¹² Његова функција јесте обезбеђење извршења дужникове обавезе из основног посла. Пајтић наводи да када је у питању правна природа овог уговора, у доктрини се наилази на различита мишљења правних теоретичара од којих одређени јемство подводе под категорију одговорности за туђи дуг, док други чак упућују на тезу да се јемство може сматрати пословодством без налога. Издвојено мишљење Пајтића јесте да овај правни посао није "negotiorum gestio" због тога што се јемство заснива, по правилу, уз сагласност дужника (у чију корист се правни посао и склапа), док се незаконном вршењу туђих послова приступа у корист, али без сагласности господара посла (Пајтић, 2014:179). Последично овакво тумачење иде у прилог ставу да уговор о јемству јесте у ствари уговор у корист трећег лица. Форма уговора мора бити писмена, јер иста има конститутивни карактер и представља битан елемент правног посла. Кауза код уговора о јемству јесте обезбеђење поверљивог потраживања који је правно произилази из основног правног посла. Основна карактеристика уговора о јемству јесте његова акцесорна правна природа. Споредна зависност јемства као средства обезбеђења потраживања (акцесорна природа) јесте од утицаја на његову пуноважност јер иста зависи од пуноважности главне обавезе. Уколико је обавеза главног дужника настала из правног посла који је ништав, не може постојати обавеза главног дужника односно обавеза јемца (Пајтић, 2015:150).¹³

Основна заједничка тачка у схватању банкарске гаранције као института обезбеђења потраживања који у погледу правних обележја има значајне сличности са јемством, јесте што у основи је реч о преузимању обавезе треће стране (у односу на основни правни посао) која јемчи односно гарантује да ће обавеза из основног посла бити извршена од стране јемца односно банке уколико дужник (налогодавац) своју обавезу не изврши. На постулатима уговора о јемству јесте се развио институт банкарске гаранције, који је прилагођен потребама привреде уз задржавање конститутивног обележја гарантовања извршења обавезе дужника из основног посла од стране банке. Заједничко обележје банкарске гаранције и јемства огледа се у чињеници да представљају именоване правне послове јер су регулисани одредбама ЗОО. Битно правно обележје оба института обезбеђења потраживања јесте потребна форма за њихову правну валидност. Уговор о јемству, као и банкарска гаранција, јесте формални правни послови који мора бити закључен у писаној форми. Одређени аутори чак сматрају да банкарска гаранција јесте у ствари врста јемства (Велимировић, 2007:552).¹⁴

¹² Чл. 997. Закон о облигационим односима ("Сл. лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 45/89 – одлука УСЈ и 57/89, "Сл. лист СРЈ" бр. 31/93 и "Сл. лист СЦГ" бр.1/2003 – Уставна повеља).

¹³ Правна судбина јемства као средства обезбеђења зависиће од судбине главног уговора, односно евентуалне ништавости односно рушљивости основног правног посла.

¹⁴ Став Велимировића јесте донекле заснован на тумачању правних обележја оба средства обезбеђења које је доста екстензивно. Иако им је заједничко полазиште – заштита повериоца из ос-

Одређене сличности које постоје између банкарске гаранције и уговора о јемству, иако значајне у одређеном сегменту, не могу негирати постојање значајних дистинкција таквог правног значаја између два института да се пре може говорити о битним правни разликама које постоје него о њиховим сличностима. Правна обележја оба института обезбеђења потраживања јасно указују на претходно апострофирано. Дистинкција је јасно нормативно детерминисана првенствено од стране законодавца. Наиме, појмовно дефинисање оба института у одредбама ЗОО јасно детерминишу јемство као уговорни институт обезбеђења потраживања, док законодавац приликом дефинисања појма банкарске гаранције не прецизира да је реч о уговору.¹⁵ Јасно наглашен уговорни карактер јемства, као и упитно правно теоријско тумачење банкарске гаранције као уговора, представља валидан основ за даље детерминисање правних дистинкција између два института. Из појмовне дефиниције банкарске гаранције јасно произилази да измиривање доспеле обавезе јесте конституисано искључиво према банци као гаранту извршења обавезе (једини могући субјект који може имати статус гаранта). Супротно изнетом, законодавац приликом дефинисања уговора о јемству не улази у домен индивидуализације јемца тиме отварајући простор за тумачење да се у улози јемца може појавити и правно и физичко лице (битно постојање пословне способности). Козар наводи да битна разлика се састоји и у томе што код јемства јемац одговара за туђу обавезу, док ког банкарске гаранције банка одговара за своју обавезу и извршава своју обавезу а не дужникову (Козар, 2011:189). Издавањем банкарске гаранције банка гарант преузима на себе обавезу која је садржана у банкарској гаранцији, али правна природа обавезе није последично правно повезана са односом повериоца и дужника из основног посла. Банка одговара за своју, а не за дужникову обавезу, тачније, наплата банкарске гаранције не зависи од испуњења или неиспуњења дужникове обавезе према повериоцу.¹⁶ Из наведеног јасно произилази да банкарска гаранција има виши степен заштите правне сигурности за повериоца из основног посла, тј. корисника гаранције, у односу на степен сигурност повериоца код уговора о јемству. Додатна сигурност, која нема карактер правне већ економске природе, јесте у бонитетету банке као гаранта у односу на јемца. Банка јесте финансијска организација и као таква пружа знатно квалитетнију сигурност извршења преузете обавезе. Јемство пружа повериоцу сигурност само против ризика инсолвентности дужника из главног уговора, али не и против ризика правног постојања обавезе тог дужника, нпр, ако основни посао није пуноважно настао, или је касније престао, или постао непуноважан (Врховшек, Козар, 2011:207). Узимајући у обзир да се у улози јемца може појавити било који субјект (физичко и правно лице), јасно је

новног посла, поменути аутор већ у наставку излагања јасно износи веома значајне квалитативне разлике између истих што је донекле контрадикторно претходно наведеном ставу.

¹⁵ Претходно је апострофирано да су подељена мишљења правне науке у погледу правне квалификације банкарске гаранције - једнострана изјава воље банке гаранта, или пак једностраном уговору. Став аутора овог рада јесте саобразан са схватањем дела правне науке која правну природу банкарске гаранције тумачи као једнострану акт банке односно изјава воље банке гаранта.

¹⁶ Одвојено мишљење арбитра у односу на Арбитражну одлуку Спољнотрговинске арбитраже при Привредној комори Србије, Случај број: Т-14/11, од 30.05.2013. године.

да степен сигурности извршења обавезе од стране банке као гаранта јесте на квалитетно вишем нивоу у односу на јемца као уговорну страну која је на себе преузела обавезу према повериоцу сходно одредбама уговора о јемству. Коначно, управо карактер преузете обавезе код банкарске гаранције и уговора о јемству додатно разграничава ова два института обезбеђења потраживања. Члан 1084. ЗОО јасно дефинише да "банка измирује обавезу из гаранције у новцу и у случају да се гаранцијом обезбеђује неновчана обавеза". Престација тј. правна природа исте, није од значаја код испуњења обавезе, јер неvezано за њен карактер банка је искључиво обавезна да испуни обавезу из гаранције исплатом дефинисаног новчаног износа на који гласи банкарска гаранција. Насупрот изнетом обавеза јемца према повериоцу није такве природе, па ће поверилац морати да испуни пуноважну и доспелу обавезу дужника неvezано за сам карактер обавезе, новчано односно неновчано уговорену обавезу. Важно је осврнути се на крају и на правни карактер извора који уређују и обликују релеванта правна обележја два института. Јасно је да, на основу броја одредби ЗОО које регулишу банкарску гаранцију, није упитно да обим материјално правних норми јесте веома ограничен. Мишљење аутора рада јесте да је интенција законодавца била да за наведени институт обезбеђења дефинише правни оквир минималне садржене у нормативном смислу, а да услед специфичности облигационоправних односа и субјеката који учествују, као и релевантност међународних извора права који представљају «soft law» буду основа за детаљније правно уобличавање именованог института обезбеђења потраживања. За разлику од изнетог, институт обезбеђења "уговор о јемству" јесте детаљно прописан у свим великим грађанским кодификацијама, односно јесте обимно регулисан одредбама ЗОО (чл. 997 - 1019).

Закључак

Динамичност развоја пословних односа, глобализација светске трговине, уз наглашено идентификоване ризике реализације уговорних потраживања, јесу фактори од утицаја на неопходност примене персоналних и реалних средстава обезбеђења потраживања. На темељима најстаријег института обезбеђења који има персонални карактер – јемства, банкарска гаранције се развија и користи као један од најзначајнијих средстава обезбеђења у пословним односима међу субјектима. Наглашена употреба банкарске гаранције у пословима са елементима иностраности утицала је да национална законодавства само оквирно дефинишу релевантна правна питања, док је даље обликовање овог института засновано на изворима меког права, уз довољан степен аутономије за регулисање партикуларних интереса банке као издаваоца гаранције. Дефинисани предмет истраживања, као и постављени циљ рада јесте према мишљењу аутора овог рада реализован. На основу доступних и коришћених извора, као и спроведене упоредноправне анализе између изабраних института обезбеђења потраживања, јасно је закључено да, иако је настала на правним темељима јемства, банкарска гаранција је временом се развила као аутентично

средство обезбеђења које је са становишта правних обележја има јасне дистинкције у односу на јемство. У одређеном сегменту аутори се слажу са неким тумачењима дела правне науке која дати институт тумаче као посебан облик јемства, али сем основног циља који се жели постићи – обезбеђење извршења уговорне обавезе, мишљење аутора овог рада стоји на становишту да се пре може констатовати да постоје значајне разлике између ова два средства обезбеђења него сличности, што је према мишљењима аутора у раду и научно обрложено.

Литература:

1. Vasiljević, Mirko (1995) : *Trgovinsko pravo*, Savremena administracija d.d. Beograd
2. Vasiljević, Mirko (2006): *Trgovinsko pravo*, Centar za publikacije Pravnog fakulteta Univerziteta Beograd
3. Velimirović, Mihailo (2007): *Investitorska bankarska garancija*, Pravo i privreda, br. 5-8/2007
4. Vrhovšek, Miroslav; Kozar, Vladimir (2011): *Bankarska garancija kao uslužni pravni posao*, Zbornik radova "XXI vek – vek usluga i Uslužnog prava", Kragujevac
5. Ivaniš, Marko, Ivaniš, Snežana (2012): *Bankarska garancija kao sredstvo obezbeđenja u bankarskom poslovanju*, Monografija – Megagraf Beograd
6. Jankovec, Ivica, Mićović, Miodrag (2006): *Privredno pravo*, Pravni fakultet, Institut za pravne i društvene nauke, Kragujevac
7. Kozar, Vladimir (2011): *Obezbeđenje potraživanja bankarskom garancijom u Republici Srbiji i zemljama u regionu*, Strani pravni život 3/2011
8. Komazec, Marija (2005): *Pravni odnosi u poslu bankarske garancije*, Pravna riječ – časopis za teoriju i praksu, Banja Luka
9. Milićević, Radisav (2007): *Pravna priroda i pravni odnosi u bankarskoj garanciji*, Pravni život: časopis za pravnu teoriju i praksu, br. 13/2007
10. Mićović, Miodrag (2010): *Privredno pravo*, Pravni fakultet Univerziteta u Kragujevcu, Institut za pravne i društvene nauke, Kragujevac
11. Pavićević, Božidar (1999): *Bankarska garancija u teoriji i praksi*, Službeni list SRJ, Beograd
12. Pajtić, Bojan (2014): *Jemstvo u srpskom i uporednim pravnim sistemima*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu, 4/2014
13. Pajtić, Bojan (2015): *Odnos ugovora o jemstvu i srodnih instituta privrednog prava*, Zbornik Pravnog fakulteta za privredu i pravosuđe Univerziteta Novi Sad, 1/2015
14. Paleček, Goran (1987): *Teorijske osnove i primene bankarske garancije*, doktorska disertacija, Ekonomski fakultet Univerzitet Priština
15. Rozenberg, Ljudevit (1980): *Suvremeni pravni problemi bankarske prakse*, Informator: Zagreb
16. Šogorov, Stevan (1985): *Bankarska garancija*, Beograd 1985. godina

Прописи и одлуке:

1. Закон о облигационим односима ("Sl. list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89 – odluka USJ i 57/89, "Sl. list SRJ" br. 31/93 i "Sl. list SCG" br.1/2003 – Ustavna povelja)
2. Закон о računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 62/2013)

3. Odvojeno mišljenje arbitra u odnosu na Arbitražnu odluku Spoljnotrgovinske arbitraže pri Privrednoj komori Srbije, Slučaj broj: T-14/11, od 30.05.2013. godine

LEGAL CHARACTERISTICS OF BANK GUARANTEE AND CERTAIN DISTINCTIONS IN REGARD TO CONTRACT OF ASSURANCE

Summary: One of the relevant issues in the operation of business enterprises is the issue of securing the fulfillment of contractual obligations. The bank guarantee is an instrument for securing claims and it has been extremely emphasized the importance of its in international business relations. Work analyzes the particular conceptual distinctions which are identified in jurisprudence, as well as legal characteristics of bank guarantee that has the character of a personal security instruments. The intention of the authors of the paper is based on a legal analysis of the characteristics of bank guarantee with comparative method to show relevant similarities and differences that exist between the bank guarantee and contracts of assurance. Realizing the legal nature of the contract of assurance, and the connection of this collateral as important for the generation and development of the bank guarantee, it is scientifically justified study that aims to demonstrate the important features and characteristics of both collateral, and to point out the similarities and differences that are of legal importance for their individualization.

Key words: bank guarantee; means for securing of claims; contract to issue a bank guarantee; surety contract; banking operations